

QVÆSTIO MEDICA

QVODLIBETARIIS DISPUTATIONIBVS

MANE DISCVTIENDA IN SCHOLIS MEDICORVM.

DIE IOVIS XXII. MENSIS NOVEMBRIS,

M. IOANNE VACHEROT Doctore Medico Moderatore.

An Pests à putredine?

739

ESTIS viuentium lues, naturæ tamen vniuersalis delicia, humanæ rei commodum interdum expetenda, vnicuique licet fugienda, cordi vt proprio subiecto insidet: estque morbus acutus, epidemius, contagiosus, calorem natium spiritusque affatim dissipans & omnis generis symptomata deteriora inducens, quibus citissime plures iugulat. Variæ est in hominibus & brutis, vna tamen. Se prodit febre continuâ, exanthematis, anthracibus ex tumore & vlcere complicatis, bubone, in inguine præsertim sinistro sæpè quàm in axillis, aut ponè aures periculosiore, vomitu, diarrhœâ, in peste tantum contagiosa, syncope, fummo capitis dolore, siti, hæmorrhagiâ vt plurimum inutili. Horum nullum cum peste reciprocatur, possunt enim abesse, manente pestis essentia, per contagij aptitudinem designata. Hyeme carbones & exanthemata rariora, frequens bubo. Febris, pesti cum rigore semper inuadenti, coniuncta, diariæ (quàm bubone oriri nemo dixerit) humoralis & hæctica differentias sortitur: spiritibus, humoribus solidaque cordis substantia putredine affectis.

A V S Æ pestis sunt internæ vel externæ. Internæ: plethora, cacochymia, obstructio. Externæ: aer substantiâ sua corruptus, humido præpollens calore putridusq; permixtus vaporibus, aqua, terra, mineralia, contagium, austrina præcipuè tempestas, vt putredinis sic pestis genuina parens. Ex ventis solus Auster pestem producit, at non vbique. Cometa pestem quam non inducunt, indicant. Incipit & plerumque per ingentes anni æstus & siccitates, mediante semper putredine: per inædias maximè exacerbat. Humus humoralis febre stipatæ causa coniuncta atra bilis est, vel humor melancholicus putrescens: hinc carbunculi ex atra bile exquisita semper lethales. Pestem imaginatio nuda nec producit nec fouet. Crebrò adest cerebro & iccore intra sanitatis limites constitutus, sanguine venoso laudabili existente, nec per arterias febrili calore dissipato.

G NOTVM absque putredine contagium, pestem quam nulla sequuntur symptomata à putredinis ratione aliena, perpetuò comitatur. Putredo ad negatium licet terminum tendens, actionem caloris externi positium includit, variâque rùm ratione humidi, rûna caloris sortitur differentias, ex victoriâ aut casu naturæ distinguendas: hanc, igne terræque exceptis, quævis experiuntur: potestque in corpore tanta generari, vt pestem etiam ad membrorum corruptionem producat. Indicatur frequenti in elementatis corruptione, crebrâ rubigine, insectorum maiore, quàm ex more sit, copiâ, carniuncitâ putredine. Pestem facillimè omnem excipientem morbum, vlcerebus & scabie scatentes, semel affecti, assueti negligunt: contra verò cacochymia, otiosi, facile sudantes, grauidæ, virgines suppressis mensibus, tristes, meticulosi præsertim calidi simul & humidi iure perimefcunt. Sanguinei citius, melancholici tardius, iuuenes crebrò, senes rarissimè & minore cum periculo afficiuntur. Æstas viris quàm mulieribus infensior.

ONTAGIVM morbosum (sanitati quippe suum non denegamus) causa morbi existens, eundem specie morbum mediante sui subiecti locali motu, putredinem inducendo, per se aptum est producere. Huius subiectum humorale est vel spirituosum, expiratione transpirationeque emissum; vtumque non calore tantum humido, sed ipsa putredine exitiale. Sit illud tenue, glutinosum, tenax, calore per tinaci instructum, putre: quippe quod penetret, adhæreat, vrat, corrumpat. E putrido sanguine putris vapor sanguinem facilius, quàm quoduis aliud humorum genus, corrumpit: sic ex multis ægro astantibus vnici interdum contagij vires experitur: sic et quidam delusi à peste contagium semouere non dubitarunt. Incipiens vni regioni lues, longè cessante deterior, suæque percurrit tempora. Quæ meatibus caret manifestis, fomites non censendi, sed quæ omni exuperante qualitate destituta, subiectum contagij diu possunt asseruare. Afficit fomies & afficitur tactu, respiratione, vtroque: huius rationem peste non affecti sæpius induunt.

N PESTE, quâ cessante, multi à putredine exurgunt morbi sporadici, vtnis non fidendum, omnisque est prognosis incertissima. Qui prima inuasionemeliùs se habent, hic citius certiusque interire solent. Vomitus flauorum, viridum, nigrorum, morbum nontollit: nullusque exanthematis apparentibus vsquam contulit. Imprimis corpus ficeatur, dein excrementa præsertim humida vacuuntur, vires seruentur: putredo vno verbo absens arceatur, præfens corrigatur. Ab alexipharmacis, quâ sicca, non abstinemus: cardiaca, si calida sint, proscribimus. Phlebotomiæ, sed ad prophylacem, multum tribuimus. Morbi initio sudorifica mitiora tutissima, narcotica fugienda esse asserimus. In bubone, qui sæpius ante, simul & post febres prognoscens nullo discrimine apparet, pyrotica vesicatoriaque statim vtiliter apponimus: nec est materiei pepasini nullo modo capacis expectanda coctio, vt nec ad catharsim in internis humoribus: cum hic, si vsquam alibi, in æstus tunc oportere censamus.

Ergo Pests à Putredine. 153.

Proponebat Lutetiæ CLAVDIUS CHRISTIANVS Parisinus, A. R. S. H. M. DC. XXIX.

DOMINI DOCTORES DISPUTAVRI.

M. Sebastianus Rainsant.
M. Petrus Guenault.
M. Nicolaus Brayer.

M. Cyprianus Hubault.
M. Guido Patin.
M. Jacobus Therart.

M. Andreas du Chemin:
M. Georgius Arbault.
M. Carolus Bouvard, Prim. Christ. Regis Medicus.

*Super qua propositione
inlata Hospitalis scripta
F. de la qua Galienus
Havio p. 143.*